

Reggeli Ujság

Noviszád, 1948. augusztus 22, hétfő

Urednik - Szerkeszti
ANDRÉE DEZSŐ

19. évfolyam 228. szám

A kisantant államok egyenként is köthetnek szerződést Magyarországgal

- állapítja meg a beográdi „Vreme“ tegnapi vezércikkében
Megkezdődött Blédben a kisantant külügyminisztereinek konferenciája

Tegnap kezdődött meg Blédben a kisantant külügyminisztereinek konferenciája. Dr. Sztójadinovics Milán miniszterelnök - külügyminiszter már egy hete Blédben tartózkodik, hogy előkészítse a blédi konferencia anyagát. Petrescu-Comnen román és Krofta csehszlovák külügyminiszter pedig tegnap érkeztek meg a szlovéniai fürdőhelyre. A blédi konferencia legfontosabb tárgya a Magyarországgal való tárgyalás, illetve a kisantant államok és Magyarország közti közeledés kérdése lesz.

Erre vonatkozóan nagyon érdekes az egyes felhivatalos lapok állásfoglalásának ismertetése. Köz tudomásu, hogy évekkal ezelőtt, sőt még a tavalyi szinajai konferencián is győzött Csehszlovákiának az az álláspontja, hogy a kisantant államok csak kollektív szerződést köthetnek Magyarországgal ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy minden kisantant állammal külön-külön hajlandó csak szerződést kötni. Ezt az álláspontot már régebben magáévá tette dr. Sztójadinovics Milán miniszterelnök, de mivel Csehszlovákia és Románia elnezték, nem lehetett ilyen alapon a megegyezést megkötni. Azóta azonban Romániában is más meggyőződés kerekedett felül és így módon talán lehetővé válik a megegyezés a kisantant egyes államai és Magyarország között.

Rendkívüli érdekes és jellemző a blédi konferencia tárgyalásaiával kapcsolatosan a miniszterelnök- külügyminiszterhez rendkívül közelálló beográdi „Vreme“ véleményét ismertetni. A Vreme tegnapi számának vezércikkében többek között a következőket írja:

»Az a hit, hogy a kisantant mostani ülését az az óhaj hatja át, hogy véglegesen felszámolják a Magyarországgal és a kisantant között fennálló ellentéteket. A szomszédos Magyarországgal való új viszony lesz a blédi tárgyalások főpontja. A kisantant államférfiainak igen kedves lesz, ha ez alkalommal megállapíthatnák, hogy a Budapesttel folytatott tárgyalások, amelyeket Szinajában megkezdtek minden nehézség ellenére, közel jutottak céljukhoz. És

ha ezt a végső célt elérték, akkor joggal elvárható, hogy a Duna völgyében a konstruktív béke új korszaka kezdődik, azé a békéé, amelyet egész Európa kivétel nélkül örömmel fog köszönteni. Ilyen nagy tettet nem lehet bírál-

A kisantant és Magyarország között megkötött ilyen egyezményt, a három szövetséges partner évtizedes törekvése koronájának kell tekinteni, hogy tegnapi ellenfelükből szövetségest csináljanak a béke megóvása érdekében. A megegyezés érdekében elsősorban kölcsönös engedelményekre van szükség, amint az Szalonikiban is megtörtént a balkáni államok és Bulgária között. Magyarországnak a trianoni békeszerződésben korlátozott katonai egyenjósítását meg kell adni, miután lemond arról, hogy fegyveres erőt, alkalmazzon a kisantant államai ellen.

A blédi megbeszélések tehát három hasonló szövegű kétoldali szerződés megkötéséhez vezethetnek Magyarországgal, amelyek a bizalom új korszakát nyitnák meg. A három szerződéssel a kisantant szemmeláthatóan elfordulna az egykori diplomáciai iskola formulájától, amely azt hitte, hogy csak kollektív szerződések biztosíthatják a békét. A Jugoszlávia és Olaszország, majd a Jugoszlávia és Bulgária között megkötött kétoldali szerződés befolyása alatt a kisantant tovább megy ezen az új uton, tudatában annak, hogy ezzel megerősíti mindhárom állam jövőjének alapjait.

Ha a ma megkezdődött mű befejezést nyer, akkor Jugoszlávia összes határain a teljes béke lesz biztosítva és teljes baráti viszonyban él majd összes szomszédai- val.»

A Vreme vezércikke igen nagy jelentőségű, mert ebből következtethető, hogy a kisantant államok is elejtik a kollektív szerződés tervét és az egyes államok között megkötendő kétoldali szerződések megkötésére tér át, amelyeket sokkal hasznosabbnak lehet tekinteni a béke biztosítása szempontjából, mint a francia diplomácia által Európára rákényszeríteni akar kollektív szerződéseket. A kollektív szerződések ellen Olaszország, Németország és Magyarország foglaltak először állást, rámutatva azokkal szemben a kétoldali szerződések előnyére. Ezt Jugoszlávia az Olaszországgal és Bulgáriával megkötött szerződés alkalmával is magáévá tette és a jelek szerint a kisantant államai Magyarországgal folyó tárgyalásaik során is erre az állápontra helyezkednek.

CSEHSZLOVAKIA NEM FOGADHATJA EL MAGYARORSZÁG AJÁNLATÁT

Míg a Vreme a jugoszláv külügyminisztériumhoz közelálló vol-

ni. Nincsen toll, amely a szomszédok közötti ilyen megegyezés ellen írhatna, nincsen az a hang, amely elhallgattatná azt az általános óhajit, hogy Középeurópában jó viszonyban éljenek a népek.

ben meg lehetne valósítani, ez igen nagy sikere volna a konferenciának.

FONTOS DIPLOMÁCIAI TANÁCSKOZÁSOK BLEDBEN

Blédben igen élénk diplomáciai tanácskozások folytak már a kisantant konferencia előtti napokon is. Különösen feltűnt, hogy több olasz diplomata tartózkodik Blédben, akik beható megbeszéléseket folytattak báró Bakách-Besseney beográdi magyar követtel. A megbeszéléseket a Toplice szállóban folytatták, ahol ugy a magyar, mint az olasz követség hivatalos helyiségei vannak.

Dr. Sztójadinovics Milán szombatn a »Zlatibor« villában fogadta báró Bakách-Besseney magyar követ látogatását.

A KÜLÜGYMINISZTEREK ELSŐ KONFERENCIÁJA

Blédből jelentik: Máriaes Lyubomir tábornok hadügyminiszter kabinet főnökével tegnap délelőtt tíz órakor érkezett meg Bléd-Lesce állomásra, hogy résztvegyen a román és csehszlovák külügyminiszterek fogadtatásán. Negyed tizenegykor érkezett meg autón az állomásra dr. Sztójadinovics Milán miniszterelnök - külügyminiszter feleségével. A miniszterelnök üdvözölte Máriaes tábornokot, majd a pályaudvaron levő diplomatákat és újságírókat. Nem sokkal utána pontosan feltizenegy órakor befutott a különvonat, amely Petrescu-Comnen román és Krofta csehszlovák külügyminisztereket hozta. A vonat érkezésekor a katonazenekar a csehszlovák, román és jugoszláv himnuszokat játszotta. A kölcsönös üdvözlések után a három külügyminiszter autókön a Toplice szállóba hajtatott, ahol csak öt percet voltak, majd autón a királyi kastélyba hajtatott, ahol aláírták az udvari könyvet. A Szuvobor kastélyból a Toplice szálló golf palotájába hajtatott, ahol megkezdődött a kisantant külügyminisztereinek első megbeszélése. Déli 1 órakor dr. Sztójadinovics Milán ebédet látta vendégül a külügyminisztereket. Délután öt órakor a három külügyminiszter a második megbeszélésre ült össze.

mány véleményét juttatja kifejezésre, addig nagyon érdekes a Politika álláspontja, illetve értesülései a blédi konferenciával kapcsolatosan.

A Politika is megállapítja, hogy Magyarország és Jugoszlávia, újabban pedig Magyarország és Románia között is megjavult a viszony. Erre való tekintettel Magyarország olyan paktum megkötését ajánlja, amelyet Jugoszláviával és Romániával kötne meg. Ebben az esetben biztosítanák Magyarország fegyverkezését és rendeznék mindazokat a kérdéseket, amelyeket az érdekelt államok között diplomáciai és nem fegyveres uton kell megoldani. Sokkal nehezebb az eset Csehszlovákiával, mert Magyarország nem akarja az ottani kisebbségének helyzetét nemzetközi szerződéssel rendezni, mindaddig, amíg a szüdtanémetekkel folyó harc el nem dől, mert ez sokkal nagyobb előnyöket jelenthetne a magyar kisebbségnek, mint egy megkötendő paktum.

Beavatott körök szerint Magyarország három feltételt szabott Csehszlovákiának, amelyek közül Prága egyet nem fogadhat el. A kisantant külügyminiszterei már a szinajai konferencián a Magyarországgal való megegyezésről tárgyaltak és ha ezt Bléd-

Reggeli levél

Emlékezzünk...

A múlt évek fekete barázdái újra meg újra felszakad legmélyebb sebünk, amikor egyre mélyebb fájdalommal s egyre jobban az idők fölé szobrozódott emlékedet idézzük: Szenteleky Kornél...

Annak a nyárvégi forró napnak, sötét híre bekopogtatott minden ablakunkon, megnyitotta minden ajtóink zárját s Te, a lecsukott szemű álmodó, minden álmodunk tiszta nézése lettél. A történések csodálatos logikája, haláloban is Veled volt és a mindennapok fölé emelt Tégedet és mi az utmutató sors-csillogos utján látunk és érzünk meg. Szépségvágyaidnak, emberjóságodnak, gondolatigazságaidnak jelei vannak. És ezért kijelölt helyeden soha sem változhatsz, az idő Téged igazol. Minden úgy volt körülötted, hogy élet legyél és életté maradj. Hiánytalan a Te életed. Mert nem csak a költő voltál, hanem maga a költészetünk!

Minden dolgod bevégeztetted egészséggel. Mi tudjuk, hogy nemcsak kerestél, hanem élted is a zenélő magasságokat, az emberi közelségeket megfejto simogatásokat; nem túlkörkép voltál, hanem a gyújtópont fénye s a lélkünk és testünk sugárzó egysége: igaz életérzésünk. Azok köze tartozol, akik nem lehetnek egy pillanatra sem csak maguké. Ez az igazi valód. Az igazi nagyság mindig tragikus a hordozójára. És Te is régigélted a magad tragédiáját...

És igen: ezért vagy olyan közeli hozzánk. Tetteidnek, szavaidnak nagy fedezete van. Annyira nagy, hogy csak adni tudtál. Mit adhatunk volna mi — Neked? Kitüntettünk, s a kitüntetés visszasugárzott ránk. Szerettünk, s szereteted még áldozatosabb lett. Mindig s mindenben: lenni tudtál. Valóban, voltál s meggyőztél. Győzelmed soha se volt legyőzés! Harcod szép volt, mert ellenfeleidnek is adni tudtál. Igazságodnak van-e szebb bizonyítéka teremto harcoddnál? S van-e valaki, ki győzelmedet kétségbevonhatja? Hiszen ami élet maradt, az a Te utadon jár!

Te vagy az, akiről személytelenül lehet szólni. És nem kell magunk elé idéznünk, hogy lássunk. Mindig látunk. Minden tettet velünk maradt. A szép, emberi szó boldogságát senki se hirdette igazabb egyszerűséggel, az áldozatkész egyéni tettel senki se tette magátólértöbben, mint Te. Ezért vagy irásunk igéje. Virrasztás és helytállás. Lelkiismeretszabadságunk öntudata. A kicsinyességek fölött világító jövő. Sorsunk gáncstalan hőse: gyermekeink anyanyelve, anyánk szeretete, apánk ereje, munkásaink munkakedve! — a becsületünk embersége. Te vagy munkánkban a lélek s emberségünkben a testvér!

Testvér... Igen: testvér voltál. Ez az igazi szó, amely Hozzád fölé lehet. Tanyák és városok kapcsolódtak egybe benned s míg fájó szeretettel ölelted magadhoz az utszéle esett járadt proletárt, szavaid tüzeben felégetted a szelmalomnyelvek üres lélektelen suttogását... Ismertél minden törvényt, Európa muzeumait s könyvtárait, de Te a

Horthy Miklós magyar kormányzó nagy kísérettel Berlinbe utazott

Németország épen olyan fogadtatásban részesíti a magyat kormányzót, ahogy Mussolinit fogadta

Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó és felesége szombaton este tíz órakor utaztak el Budapestről Berlinbe, Hitler vezér és kancellár látogatására. A kormányzót németországi őtjára vitéz Imrédy Béla miniszterelnök Kánya Kálmán külügyminiszter és Rátz Jenő tábornok honvédelmi miniszter kísérik el. A kíséret tagjai között vannak még dr. Uray István a kormányzó polgári kabinetjének főnöke és Jány Gusztáv tábornok a katonai kabinetiroda vezetője, valamint Koos Miklós ezredes, Scholz Andor felyamör főkapitány, szárnysegédek, gróf Csáky István rendkívüli követ a külügyminiszter helyettese, Kun Lajos a külügyminisztérium politikai osztályának vezetője, Ujvári Elemér a miniszterelnök személyi titkára és mások.

Horthy kormányzó elutazása alkalmából a Keleti pályaudvart délszaki növényekkel, szövényekkel és zászlókkal díszítették fel.

Horthy kormányzó, felesége és Scholz Andor felyamör kapitány szárnysegéd kíséretében 9 óra 40 perckor hagyta el a budai királyi palotát és tíz perc múlva érkezett meg, a keleti pályaudvar udvari váróterme elé, ahol a megjelent előkelőségek fogadták. A magyar államférfiakon kívül ott volt Ermansdorff budapesti német követ, aki szintén elkíséri a kormányzót, továbbá gróf Vinci olasz követ és Waldmeister német ügyvivő. A kormányzó először a családja tagjaitól búcsuzott el a pályaudvar tornácán, majd a visszamaradt előkelőségektől. A kilenc kocsiából álló különvonat pontosan tíz órakor hagyta el a keleti pályaudvart.

MIRŐL TÁRGYALNAK A MAGYAR ÁLLAMFERFIK BERLINBEN

A Havas iroda budapesti jelentése szerint hivatalos magyar részről nem nyilatkoznak arról, hogy Horthy kormányzó, Imrédy, Kánya és Rátz miniszterek berlini tartózkodása során miről fognak tárgyalni.

Politikai és újságírói körökben azt beszélék, hogy a politikai kérdések mellett valószínűleg sokat beszélnek gazdaságiakról is, így többek között a magyar állatszállítás megkönnyítéséről. Magyar gazdasági körökben azt hiszik, hogy ez utóbbi a legnagyobb jelentőséggel bír, mert pillanatnyilag nincsen más piac a magyarországi szarvasmarhák részére.

Hitler vezér és kancellár rendeletet adott ki, hogy azokban a városokban, amelyekben Horthy magyar kormányzó átutazik, nemcsak az állomás épületeket és a vasúti vonal melletti házakat kell fellebögözni, hanem az egész város házaát.

Horthy kormányzó Kielben részt vesz a legújabb német cirkáló vízrebocsátásánál. A cirkáló egy osztárak hadvezér nevével fogják elkeresztelni. Először Tegethoff admirálisról akarták elkeresztelni, de ez a szövetséges Olaszországban kellett volna kinos meglepetést, hiszen tegethoff 1866-ban Vis szigeténél tönkretette az olasz flottát. Ezért valószínű, hogy az új cirkáló a »Prinz Eugene« nevet kapja. A cirkáló keresztanyja Horthy Miklósné lesz.

Kielből Berlinbe utazik Horthy és kísérete, ahol nagyszabásu fogadtatást készítenek elő részükre.

A cseh lapok szerint szó sem lehet az állam átépítéséről

Lord Runciman Schwarzenberg herceg kastélyában töltötte a hét végét

Prágából jelentik: Lord Runciman, felesége és kísérete szombaton Csehország déli részébe utaztak, ahol Schwarzenberg Adolf herceg schwarzwaldi kastélyában töltik a hét végét. A schwarzwaldi kastélyban az angolokon kívül más vendég nincsen.

Prágában tegnap teljes politikai szélesend volt. A lapok azonban tegnap reggeli számaikban is behatóan foglalkoztak a szudétánémetek követeléseivel. A szudétánémetek követeléseivel kapcsolatban a lapok egyértelműen megállapítják, hogy a szudétánémet párt nyilatkozata nem más, mint taktika, amely az érdelemes tárgyalásokat ki akarja tolni.

Az állam követelt átépítése a lapok szerint egyáltalában nem jöhet számításba, legföljebb az eddigi demokratikus alapelvek kiépítése.

A Cseszke Szlovo szerint az állam átépítéséről beszélni sem lehet, még kevésbé a horogkeresztes alapelvek

mi szavainkat vártad, mint Európa szépséges igazát: a lélek csorbíthatatlan igazát...

A múlt évek fekete barázdái, amikor újra meg újra felszakad legmélyebb sebünk, egyre jobban az

idők fölé szobrozódol Testvérünk, Szenteleky Kornél, ki élsz mibenünk s már élsz a gyermekeinkben is, megronthatatlan szavunk testvéri magyarságában.

VETŐ GYÖRGY

ken nyugvó átépítésről. Hogy Kundt képviselő a szudétánémet lakosság kevés türelmével fenyegetőzött, ez arra mutat, hogy nem nemzeti rendezést kívánnak, hanem egy manőverről van szó, amelyre Berlinnek szüksége van a manőverjeihez. A Ranni Noviny kijelenti, hogy a szudétánémet párt nyilatkozata szokatlanul éles. A Narodni Noviny szerint a nyilatkozat nem a jóakarát bizonyítéka és

praktikusan nem tárgyalásokat kívánnak Henleinék, hanem a csehszlovák kormány kapitulációját.

Ennek a követelésnek nincsen nagy kilátása a sikerrel. Ha a szudétánémet párt továbbra is kitart e követelés mellett, akkor az egész világnak bizonyítékot szolgáltat arról, hogy nem akar megegyezést. A Narodni Politika szerint tovább folyik a játék és a nyugodt idegekért való küzdelem és az a kérdés, hogy ki veszt el előbb nyugodt idegeit. Az A-Zet kijelenti, hogy

a szudétánémet nyilatkozat hangjában és formájában majdnem ultimátum.

Ezt tették Henlein emberei és a tárgyalások mégsem borultak fel. A nagy nehézségekkel és sok jóakarattal kidolgozott kormányjavaslatokat brüsszk módon utasították vissza.

Ugy beszéltek, mint ahogyan a nagyantantnak kellett volna beszélnie amikor 20 évvel ezelőtt eléje járultak a németek és fegyverszünetet kértek.

A tárgyalásokat nem borították fel, mert a csehszlovák kormány uralkodik az idegein. Tegnap a lehetőségek elérték határaikat. Minden további lépésükre Henleinéknek, amely a tegnap elért határokon túl vezet, csak egy lehetősége van a kormánynak: Henleinék fölött is kormányozni és uralkodni.

A külföldi állampolgárok elhagyják Hankaut

A japánok ugyanis nagy csapatmégeket vonnak össze Huangme és Susung közelében, Kijukjangtól északra, mert Hankaura összpontosított nagy támadást készítenek elő. A kínai hadvezetőség is nagy csapaterősítéseket gyűjt Hankau körül. A külföldi konzulátusok nem tartják kizártnak, hogy a kínai hadvezetőség a magánépületeket, sőt a követségeket és konzulátusokat magában foglaló épületeket is elrekvirálja, hogy egyrészt csapatokat helyezzen el bennük, másrészt pedig azok anyagát felhasználja a Hankau, Vu Csang és Hanjang körül folyó erődítmény építéseknel. A Vu Csangban állomásozó csapatok parancsnoka rendeletet adott ki, hogy az elrekvirált házakat szükség szerint lebontatják, de a kormány kifizeti az érte járó kártérítési összeget.

A VÖRÖS HADIJELENTÉS ELISMERI FRANKÓ SIKERÉT

Barcelónából jelentik: A köztársasági csapatok főparancsnokának hivatalos jelentése elismeri, hogy a nemzetiek a Del Toro hegységben elfoglalták az El Kuhiljo állásokat, a Bete Diablo elfoglalására irányuló nemzeti támadást azonban visszaverték a vörösök.

A SZERKESZTŐ ASZTALÁRÓL

1938 AUGUSZTUS 15-ÉN félórán belül — de két anyától — két gyerek jött a világra. Az egyik gyerek edesanyja, Mrs. Douglas Robinson, az Egyesült Állambeli New Jersey Államból, a másiké Mrs. Francis Carmody NewYorkból. Mrs. Robinson 1933-ban ment férjhez. Mrs. Carmody egy évvel ezelőtt. Mindkettőjüknek egy és ugyanazon napon, egy és ugyanazon órában született gyerekek. Ebben meg nem lenne semmi érdekes — ha a két anya nem volna ikertestvér. De azok mindketten, Mr. Nathan L. Miller, NewYork állam volt elnökének ikertestvérei.

MEGLEPŐ LELETRE bukkantak egy régi angol kastély kertjében folytatott ásatásoknál. Sok egyéb értékes sokszázéves régiség között találtak egy bronz szemöldöksípeszt. A régészek megállapítása szerint ez a kozmetikai szer számnyolcszázéves és minden kétséget kizáróan bebizonyítható róla, hogy a norman asszonyok ezzel a szerzammal tépdesték szemöldöküket, ep úgy, mint mai modern asszonytestvéreik.

MEGHALT Anglia legidősebb asszonya, Mrs. Ann Stansall mansfieldi lakos, 108 éves volt. Néhány nappal halála előtt még rendszeres elvégzése a házkörüli teendőket. »A munka nem árt, — mondotta — egész életemben dolgoztam.« Csodálatos asszony volt Mrs. Ann Stansall, százéves korában vett először szemüveget az olvasáshoz, százkétéves korában repülőkirándulást tett Anglia fölött. Amikor megkérdezték tőle, hogy mi a titka hosszú életének, így felelt: »Az, hogy mosolygok. Az élet körülményei között mosolyogtam. Nagy dolog a mosoly, jól teszünk vele magunknak, embertársainknak és hosszú életünk lesz tőle a földön.«

FANTASZTIKUS sportteljesítménnyel javított világrekordot a 42 esztendőös Billie Wetherall, 128 órát görkoresolyázott egyfolytában a manchesteri görkoresolyapályán. — Egyfolytában, percnyi megszakítás nélkül. »Minden jó volt, fáradt se voltam, csak egy kicsit unatkoztam« nyilatkozta az újságíróknak a görkoresolyavilágrekorder, aki nem aludt a 128 óra alatt. Az étkezését, mosakodását és borotválkozását pedig görkoresolyázás közben bonyolította le.

NEHÁNY NAPPAL EZEELŐTT vihar sepegt végig Anglián. A vihar szörnyű volt, Londonban órákig tartó felhőszakadással járt, az autók a vihar óráiban »derékig« gáztoltak a vízben. Yorkshirében pedig több órán keresztül havazott. Térdigérő hóban jártak az emberek Yorkshirében augusztus közepén. A hó megmaradt és egy élelmes vállalkozó Londonból autóbusszjáratokat indított az augusztusi hó megtekintésére. Ezek és ezek járnak csodájára a nedves, fehér augusztusi szennázációnak. Az autóbussz oldalán felirat van: »Megyünk havat nézni!«

A világtörténelem itagikus átnyékában

A karlovcei orosz egyházi nagygyűlés II. Miklós cár szenttéavatásával foglalkozik

Tizenkét orosz főpap gyűlt össze Szremszkikarlovcin a világ minden tájáról, hogy megtárgyalják a száműzetésben élő orosz egyház ügyeit

Szremszkikarlovci, augusztus. A hegyoldalban fekvő kedves szerémségi város esendesen álmodik az augusztusi napsütésben. A főtéren egymás mellett áll a kettőtörnyű szerb görögkeleti székesegyház és a szerényebb építésű katolikus templom. A dus lombozatu fák árnyékába nagy, hatalmasra megnőtt görög és sárgadímnyék aluszna nagy halmokban. Béke és nyugalom, a légy zizezése is hallik a levegőben.

Egyszerre megnépesedik az utca. Az egyik palotából görögkeleti papok jönnek ki. Szétszélednek, bucsuzás előtt kétszerháromszor is megcsókolják egymást. Nagy, bizonyos szakálluk és szerteszét kanyargó összes hajfirtjeik mélyén fáradt, megtört arc feszkel. A többség sovány, látszik rajtuk a nélkülözés, de azért vannak széles ruházatu, hatalmas kővérésgűek is.

Egy részük bevomul a görögkeleti székesegyházba, rövid ideig imádkozik, majd sűrű keresztvetések és hajlongások közepette körüljárják a templomot s egyes szentképeket, szent ereklyéket mely leborulással megcsókolnak.

Az orosz pravoszláv egyház főpapjai ok, huszonegy év óta önkéntes száműzetésben élők, akik az orosz kommunista forradalommal a legtöbbet vesztek.

Most nagygyűlésre jöttek össze Karlovcira a világ minden részéből.

A gyűlésen nemcsak a főpapok vesznek részt, hanem az orosz pravoszláv egyház világi vezetői is. Amikor ülésre jönnek össze, a szentanuknak ma már különlegesség számba menő látványban van részük. Mintha az idő husz esztendővel visszaesett volna. Magas, arisztokrata tartásu, körszakállas orosz urak frakkban, szakettben, ősz főpapok komor, fekete vagy fájdalmas lila színben. Közöttük a legfőbb, Anasztászije kisenévi mitropolita fehér szerzetesi süvegben.

Anasztászije hivatalosan az Oroszországon kívüli orosz pravoszláv egyház feje mitropolita minőségben, azonban amióta a moszkvai patriarcha meghalt.

Anasztászijet tekintik az egész orosz egyház fejének.

Sápadt, sovány aszkétaarc világit Anasztászije fehér lepellel borított szerzetesi süvege alól. Mintha az elmúlt két évtized minden szenvedése nyomot hagyott volna ezen az aszkétaarcon.

Hasonló egyházi nagygyűlést utoljára 1921-ben tartott az orosz pravoszláv egyház. Most tehát nagyon sok fontos ügyet kell elintéznük. A legérdekesebb indítvány, ami az ülés napirendjén szerepel

II. Miklós, az utolsó orosz cár szenttéavatása.

II. Miklóst a bolsevisták éppen husz évvel ezelőtt végezték ki, ezért tartják időszerűnek a száműzött orosz főpapok, hogy szenttéavatásával ismét tüntessenek a szovjet új rendje ellen.

A nagygyűlés a sajtó informálásával Jován sanghaji püspököt bizta meg, Jován püspök aránylag fiatalabb ember. Szívélyesen fogad és oroszszal kevert szerb nyelven ismerteti a nagygyűlés munkáját. Elmondja, hogy

a nagygyűlésre 12 orosz püspök és érsek érkezett Karlovcira a világ minden tájáról.

Itt van többek között Melentije charbini (Mandzsuria) püspök, Szeráfim párisi érsek, Nesztor indiai orosz érsek, Vitalin newyorki érsek, valamint Benjamin pittsburgi érsek.

Arra a kérdésre, hogy mikorra várható II. Miklós cár szenttéavatása, a következő választ adja:

— Ez egyelőre még bizonytalan. Most elhangzott ugyan az indítvány, de a szenttéavatás hosszabb egyházi vizsgálatot igényel.

Meg kell vizsgálni a szenttéavatandó életét, tetteit és azt, hogy halála után vele kapcsolatban történtek-e csodák.

— És II. Miklós cárral kapcsolatban kivégzése óta történt már csoda?

— Ezt még szintén meg kell vizsgálni.

Hallottuk már, hogy jelenekben látták a cár alakját, egyeseknek megjelent, beszélt, stb., de ennek megállapítása mind a vizsgálóbizottságra tartozik.

További kérdéseinkre elmondja,

hogy ő, Jován püspök, négy évvel ezelőtt került Sanghájba.

Hatásköre alá tartozik egész Kína.

Sanghájból már hét hónappal ezelőtt eljött, ezért a kínai-japán háborúról nem igen tud beszélni.

Egy kényes kérdés:

— Olvastuk tókiói jelentésekben, hogy a Szovjet és Japán háboruja esetén,

ha Japánnak sikerül elfoglalnia Vladivosztokot, ott egy orosz nagyherceget kikiáltanak cárrá.

Az orosz pravoszláv egyház mit tesz ebben az esetben?

— Azt még nem lehet tudni — zárkózik el diplomatikusan a válasz elöl.

— Milyen a pravoszláv egyház helyzete a mai Oroszországban?

— Rettenetes. A papokat minden lehető módon nyomják. Az egyház hivatalosan ugyan szabad, azonban

nem adnak semmiféle anyagi lehetőséget, hogy működhesen.

Legutóbb is elmenekült a szovjetből két pap, akik most előadásokban mutatják be a világnak az ottani helyzetet.

Külföldön milyen a szovjet belső helyzete?

— Belsőleg gyenge, a viszályok aláásták az uralmat, de hadereje nagyon erős.

Mi a véleménye, megdönthetik-e és mikor?

— Az teljesen bizonytalan — hangzik a kitérő válasz.

Kezdődik az újabb ülés és Jován püspöknek mennie kell. Megígéri, hogy Anasztászije mitropolita a fényképezőgépre elé invitálja, de az egyháztól szomorúan ingatja a fejét:

Nem szeretem a fényképezést...

Ujra összegyűlnek és lágy orosz nyelven megindul a tárgyalás, amelynek résztvevői egytől-egyig a világtörténelem legtragikusabb szereplői. Csendesesen tárgyalják a jelen helyzetet és képzeletük a jövőben jár, hátha megegyezés bevonulhatnak a Kremel aranyos kupolái alá...

Toth Bagi István

A »Condor« repülőgép, amelyen rekord idő alatt tették meg német repülők az utat Berlinből Newyorkba és vissza

Wiedemann kapitány, aki megmentette Hitler életét

A németek londoni bizalmas tárgyalásaival kapcsolatban megkezdést keltett az olvasóközönségben Wiedemann kapitány neve. Szinte olybá tűnt, mintha az ismeretlenség homályából bukkan volna elő, pedig neve szorosán egybeforrt Hitler vezér és kancellár tüneményes pályafutásával. A sors különös módon mindig összehozta egymással ezt a két férfit, amikor Németország jelenlegi vezérének élete fordulóponthoz ért el. Fritz Wiedemann a világháborúban, mint felettes, ismerte meg Hitler különös képességeit. Megbecsülte, önfeláldozóan támogatta és hűségével érdemet szerzett arra, hogy a vezér egyik legbizalmasabb emberévé váljék.

Hitler életének legtragikusabb perceiben állott melléje mindig Wiedemann kapitány.

A flandriai halálmezőkön küzdött a német hadsereg Egy haláljóslatu hajnalon, a nyirkos szürkületben, a francia tüzéség löni kezdte a német állásokat. A katonák csodálkozva ijedtek a lövedékeket, amelyek »idő előtt« szétrobbantak és látszólag semmi kárt sem tettek.

— Rossz a franciák muníciója — mondogatták egyesek.

Néhány perc múlva megváltozott ez a vélemény és rémület ült ki az arcokra. A levegő fájdalmas érzést keltett a légzőutakban, a katonák rosszul érezték és tanácstalanul néztek egymásra. Az egyik tiszt elkialtotta magát:

— Gáztámadás! Meneküljete a dombokra!

Ez volt az első eset, hogy a franciák a hadviselés legborzalmasabb eszközehez nyultak. A hadseregben még nem voltak gázálcok. Zsebkendőjüket tartották a katonák orruk elé és rohantak a dombokra. Ezalatt a szennyeszínű gáz megtöltötte a lövészárkokat, a mélyedéseket és ugylát-szót, nincs menekülés azok számára, akik visszamaradtak. A domb bozótja közül hirtelen kivált egy tiszt alakja általános megrökönyödésre lerohant a gázfelhők közé.

WIEDEMANN KAPITÁNY MEGMENTI HITLER ŐRVEZETŐ ÉLETÉT

Wiedemann kapitány nem hederített rájuk. Zsebkendőjét orrához szorította és szabadon levő kezével megragadott egy katonát, aki eszméletlenül hevert a domb alján. Erejének megfeszítésével felvonszolta a bajtársat a dombra s fölője hajolt.

Hitler Őrvezető hamuszürke arca meredt feléje.

A következő pillanatban köhögő-roham fogta el a kapitányt, eszméletét elvesztette és bajtársa mellé zuhant. Hitler a kötőzöhelyen rövid időre magához tért és amikor megpillantotta maga mellett Wiedemannt, hálásan mondta:

— Köszönöm, kapitány ur, megmentette az életemet. Ezt nem felejttem el soha.

Hitler hetekig feküdt a kórházban. Vastag kötés volt a szemén és az orvosoknak az volt a véleménye, hogy látását el fogja veszíteni. Hitler tudta, hogy ez a veszély fenyegeti, de akarata végül is győzedelmeskedett. Hitler egészségesen került ki a kórházból s nyomban jelentkezett frontszolgálatra.

A harcra induló csapatokat történetesen Wiedemann kapitány szemlélte meg. A sorban megpillantotta Hitlert, akinek kivételes képességeit már ismerte.

— Őrvezető, személyes szolgálattételre magamhoz osztom be — mondta Wiedemann és ezzel

talán másodszor mentette meg Hitler életét.

A nyugati harctéren borzalmas harcok dúltak, kiméretlen, öldöklő küzdelem, amelyben az első vonalban álló sorkatonaság majdnem teljesen felmorzsolódott. A fegyverszünet előtti utolsó hónapok voltak. Hitler a háború végéig Wiedemann kapitány oldalán teljesített szolgálatot.

A NEMZETI SZOCIALIZMUS KÜZDELMEIBEN

A háború után a kvietált kapitány visszatért hazájába, Bajországba és megtakarított pénzén kis földeseket vásárolt. Wiedemann kertészkedni kezdett, hajnalól késő estig gazdálkodott és csak hetenkint egyszer ment a városba, Münchenbe, hogy találkozók voltak bajtársaival és egy pohár sör mellett megvitassa, miként lehetne segíteni szerencsétlen hazáján.

Egy ilyen alkalommal találkozott ismét Hitlerrel.

Nagy érdeklődéssel figyelte a flandriai Őrvezető szervezőmunkáját, de mozgalmához akkor még nem csatlakozott. Wiedemann azokkal tartott, akik hitték a csá-

szárság visszaállításának lehetőségében s nem vették észre nyomban az idők változását.

Hitler személyisége lassankint megérlelte a kapitányban a gondolatot, hogy állásfoglalásán változtatni kell. A nemzeti szocialista mozgalom súlyos nehézségekkel küzdött. A tömegek egy része még mindig a császári korszak hatása alatt állott és nem tudta elképzelni, hogy polgári tekintéllyel ki lehet venni a hatalmat a bolsevizmussal kacérkodó demokraták kezéből. Wiedemann ebben a nehéz helyzetben Hitlerék segítségére sietett. Személyes összeköttetése révén sikerült meggyőznie August Wilhelm-et, a császár népszerű második fiát, hogy

csatlakozzék a nemzeti szocializmushoz.

Ez a csatlakozás nagymértékben megnövelte a mozgalom tekintélyét és Hitler nagyobb erővel folytathatta a tömegek szervezését.

Wiedemann monarchista multja egyes párttagok szemében szálka maradt ugyan, de Hitler tudta jól, hogy a hős kapitány bármely pillanatban kész az ő oldalára állani. Hatalomrajutása után első dolga volt magához hívni Wiedemannt. Rövid tanácskozás után már úgy mutatta be a kapitányt, mint

első szárnységédét.

Wiedemann hamarosan bebizonyította, hogy méltó erre a bizalomra. Jórészt neki köszönhető a Röhmpuccs felfedezése és leverése, ami megszilárdította Hitler helyzetét és lehetővé tette az egységes Harmadik Birodalom bámulatraméltó megerősödését.

A német politika ismét fordulóponton áll. Hitler békés célkitűzéseit a fegyverkezési láztól megzavart Európa nem fogadja kellő megértéssel, pedig a kibontakozás csupán a bizalom jegyében lehetséges. Ennek a bizalomnak megteremtésére küldötte Hitler hűséges emberét, Wiedemann kapitányt Londonba és Európa népei azt remélik, hogy küldetésével ismét »jószellemnek« fog bizonyulni — az európai béke jószellemének.

Hetvenezer dollárt örökölt Amerikában elhunyt bátyja után egy 24 éves kaposvári fiatalember

Tizenkét kilót fogytam az izgalmaktól, — mondja az örökös

(Budapest, augusztus.) — Ez év július huszadikán aránylag rövidre szabott hivataloshangu leirat érkezett a kaposvári hatóságokhoz a budapesti amerikai követségről. Ez a leirat minden különösebb részletezés nélkül azt kérte a kaposvári hatóságoktól, hogy keressék meg azt a Bayor Gyula nevű huszonnégy éves fiatalembert, akinek bátyja 1924 áprilisában vándorolt ki Magyarországból az Egyesült Államokba, majd Kanadába. Ha a fiatalembert megtalálják, tudassák vele kiméletes formában, hogy

kivándorolt bátyja tragikus körülmények között, váratlanul elhunyt.

Az elhunyt testvér mindössze huszonkilenc esztendő volt, de még is elkészítette végrendeletét, ame-

lyet odakinn, halála után felbontottak. Ebben a végrendeletben az áll, hogy minden vagyonát: körülbélül huszonötezer dollár értékű birtokait felszerelésével és mintegy hetvenezer dollár készpénzét Kaposváron élő öccsére, Bayor Gyulára hagyja.

Kaposvárott jól ismerték Bayor Gyulát. A fiatalember a Kühne mezőgazdasági gépgyárnak volt jutalékos kultisztviselője. Ha jó volt az üzletmenet, havi 1200—1500 dinárra ment fel a keresete. De ekkor hajnaltól napestig kellett járnia a negyvenfokos kánikulában égő somogyi falvakat.

Ez a Bayor Gyula örökölte most a hetvenezer dollárt.

Bayor Gyulának egy kaposvári ügyvéd vitte meg a három és fél millió dináros örökség hírét. A

fiatalember éppen a gépgyári iroda egyik rozszantlábú íróasztal mellett számított, hogy mire futja heti keresetéből, amikor tudatták vele, hogy egyik napról a másikra gazdag ember lett.

— Meghalt a bátyám? — kérdezte halálsápadtan a fiatalember — Uristen, mi történt vele?

Hogy gazdag ember lett, hogy óriási vagyon hullott az ölébe, azal nem is látszott törődni. A könnyek elborították szemét és csak ezt a két szót hajtogatta:

— Szegény bátyám, szegény bátyám...

AZ ÖRÖKÖS AZ ÖRÖKSÉGRŐL BESZEL

Bayor Gyula most itt beszél Budapesten erről a legendás örökségről, amelynek híre néhány nap alatt az egész Dunántúlon szétfutott. Nyurga, sovány, intelligens arcú, csendes fiatalember Bayor Gyula, akit az örökség ügye hozott fel Pestre. El kell mennie a követségre, ügyvédekhez kell járnia, iratokat, okmányokat kell alá írni.

Az egyik bank már jókora összeget előre kifizetett neki,

ugyhogy jönevü pesti szállodában lakik. És itt a szálloda éttermében mondja el mindazt, ami a hetvenezer dolláros örökség körül történt.

— Kéremszépen, — mondja, — én mindig megdolgoztam a pénzért, soha egy fillért nem kaptam ingyen és ezért valósággal rámulant ez az örökség. De most már nyugodt vagyok, — mosolyogja, — elvégre nagyobb baj is érheti az embert, mint az, hogy örököl, ám tessék elhinni, hogy július huszadika óta, amikor az örökségről szóló kábel értesítést megkaptam,

tizenkét kilót fogytam az izgalmaktól.

Csak most érzem, hogy ez a pénz nemcsak vagyon, ez a pénz egyúttal felelősség is. Mit csináljak én, kérem, ezzel a rengeteg pénzzel? Havi százhusz, százötven pengőt kerestem a gépgyárnál és ezzel aránylag meg is voltam elégedve. Négy polgárim van, kérem, imádom a gépeket, vizsgálom a technológián, voltam autószerelő, voltam sofőr, de Kühneék becsültek meg a legjobban. Itt a tisztviselői státuszba kerültem, boldog voltam és most, hogy ez a pénz jött, hát minden kizökkent a rendes kerékvágásból.

»NAGYON SZERETTEM SZEGÉNY BÁTÁMAT«

— Kérem, én teljesen összetörtem, amikor meghallottam, hogy szegény bátyám meghalt Kanadában. Nem hiszem, hogy volt két testvér, akik jobban megértették volna egymást, mint mi, kicsiny gyermekkorunkban. A bátyám 1924 áprilisában ment ki Amerikába. Fogtechnikus volt, művelt, okos, tehetséges gyerek, akiről tudtuk, hogy sokra viszi, mert mindenki megszerette, aki ismeretségbe került vele. Kivándorlása után egy évvel, 1925-ben levelet kaptam tőle, amelyben értesített, hogy jó állásba került. A kanadai Ontario államban Sir William Garnicks nyugalmazott szenátor birtokán kapott mint gazdasági al-

A bácskogradisteci „Halálkanyar“

**Öt utasával az árokba zuhanó egy noviszádi autó
Három súlyos és két könnyebb sérültje van a szerencsétlenségnek**

Bácskogradistéről jelentik: Tegnap délelőtt nem sokkal felnyolc után súlyos kimenetelű autószerencsétlenség történt Bácskogradistén. Nem messze a falu széléből, ahol az országút Noviszád felől Sztáribecse felé kanyarodik, a járókelők nagy sebességgel közeledő autót vettek észre. A faluból Noviszád felé tartott kocsiján Dokics Zsárkó jómódú gazdálkodó és ép abban a pillanatban ért oda a kanyarodóhoz, amint a még mindig nagy gyorsasággal száguldozó autó is odaérkezett. Dokics pillanat alatt átlátta a veszélyt, ezért a mintegy másfél méter mély árkon keresztül hajtotta kocsiját, hogy legalább ő kerülje el a szerencsétlenséget, amely a következő pillanatban valóban be is következett. Az autót vezető Steiner László későn vette észre a kocsit, azonnal fékezett, azonban ez volt a vesztük.

A mintegy hatvan kilométeres sebességgel rohanó autó az amugy sem centrifugális uton hirtelen megcsuszott és a másik pillanatban már belezuhanó az utmenti mély árokba, ahol nagy recsenéssel megállt.

Csakhamar emberek futottak a szerencsétlenség helyszínére, akik kiemelték a súlyosan megrongálódott autóból a sebesülteket és Buru István bognár házába vitték őket.

A megérkező dr. Kankrin Vera orvosnő egymásután vette kezelés alá

Schossberger Vilma, Steiner László, dr. Königstättler Emil, Steiner Aliz és Breiner Teri noviszádi lakosokat, az autó utasait, akik Becsére igyekeztek a Spitzer nagykereskedő tanyáján tartandó garden partyra.

Legsúlyosabban Schossberger Vilma sérült meg, aki órákon át nem nyerte vissza eszméletét. Az orvos megállapítása szerint a borzalmas külső sérüléseken kívül belső sérüléseket és agyarázkódást is szenvedett. Súlyosan megsérült még az autótulajdonos és vezető Steiner László és Königstättler Emil dr. is, míg Steiner Aliz és Breiner Teri csak könnyebb sérüléseket szenvedtek.

Nem sokkal a szerencsétlenség után több becsei autó érkezett Gradistére, időközben ugyanis értesítették Spitzeréket, akikről a már megjelent társaság több tagja azonnal a szerencsétlenség színhelyére jött. Ezek az autók

Becsére szállították Steiner Alizt, dr. Königstättlert és Breiner Terit, míg a súlyosan sérült Schossberger Vilmat és Steiner Lászlót a Noviszádról kirendelt mentőautó szállította be a noviszádi kórházba.

A súlyosan sérültek egyike, állítólag, szüleinek tudta és beleegyezése nélkül vett részt a kiránduláson, a Noviszádon tartzkodó szülők így kétszeres megdöbbenés-

sel vettek hirt gyermekük szerencsétlenségéről.

Felmerül a kérdés, hogy kit terhel a felelősség. Ezt a legnehezebb megállapítani, mivel a szerencsétlenségnek egyrészt a megengedett sebességgel száguldozó autó, másrészt pedig maga a gradisteci „Halálkanyar“ volt az oka. Steiner Lászlónak nem lett volna szabad a kanyarodóba olyan nagy irammal menni, mint tette, másrészt azonban nagyon sok szó érheti a majdnem szög alakban hajló kanyarodót is, mely a tetejébe nem centrifugális és csöppet sem felel meg a nagy forgalom következtében jogos követelményeknek.

A tegnapi katasztrófa az idén már a negyedik, amely ebben a kanyarodóban történik,

itt lenne az ideje, hogy az illetékes hatóságok bizottságot küldjenek ki az ut felülvizsgálására. Vagy a közvetlen országot mellett húzódozó mély árkok kellene betömetni (ugyis csak a levegőt rongálja a benne poshadó esővíz), vagy rendőrt állítani a helyre, hogy idejében figyelmeztesse a veszélyre az autósokat, akik, igaz, látják a jelzőtáblákról a kanyarodót, azonban nem lehetnek vele tisztában, hogy ez a kanyarodó nagyon sokban különbözik a többi országúti hajlásoktól. Jó lenne korlátot húzni a zuhanás megakadályozására. Ha az illetékesek ezek után is karba tett kezekkel figyelik az eseményeket, akkor könnyen lehetséges, hogy a gradisteci Halálkanyar a közel jövőben valóban halálkanyarodó is lesz. Ezuttal a szerencse még segített...

Hebron közelében súlyos harc folyt az arab lázadók és angol katonák között

Jeruzsálemből további erősítéseket küldtek Hebronba

Jeruzsálemből jelentik: Arab felkelők tegnapelőtt megtámadták Hebron városát. A banditák kiraboltak egy bankot, amelyet utána felgyújtottak, ugyancsak felgyújtották és kirabolták a posta épületét is. Később megtámadták a rendőrfőnök házát és az ott szolgálókat teljesítő rendőrt agyonlőtték. A rendőrség ellen is támadást indítottak és teljesen elzárták a rendőrségi épületet.

Az arab lázadók betörésének hírére angol katonaságot vezényeltek

ki Hebronba. Az angolok összeütöttek a lázadókkal, de azok túlerőben voltak, úgy, hogy további segítséget kellett kérni Jeruzsálemből. Amikor a katonai megerősítés megérkezett, tudták csak az arabokat kivenni Hebronból.

A Hebronnál folytatott harc során a lázadó arabok 200 halottat és sebesültet vesztettek. Megállapítást nyert az is, hogy az eddig nyugodt Madjal Krum község arab lakói szintén a felkelők oldalán harcoltak.

Moravicai községi közgyűlés

Sztaramoravicáról jelentik: Izzalmakban eléggé bővelkedő közgyűlést tartott a moravicai képviselőtestület. Petromarkov Milos községi jegyző azzal a kéréssel fordult a képviselőtestülethez, hogy tekintettel a jegyzőtanfolyam kötelező látogatására, engedélyezzen neki egy évi szabadságot. A képviselőtestület elfogadta Petromarkov jegyző kérését azzal, hogy egyéves távolléte alatt teljes fizetést élvez s a jegyzői teendőket Pujin Radivoj jelenlegi segédjegyző fogja majd végezni minden pótfizetés igénylése nélkül. Párak Pál szubotical születésű lakosnak megadták a községi illetőséget, majd tudomásul vették a báni hivatal leiratát, mely szerint Schreier Sándor községi állatorvost 38 évi szolgálat után saját kérelmére nyugdíjazták, míg helyébe kinevezték Grubanov Zaharijet községi állatorvosnak.

Elhatározta a képviselőtestület, hogy az új ártézi kúthoz új kőhidat építtet, majd felolvasták a felsőbb hatóság végzését, amely szerint a községi pótdát 80 százalékban hagyják jóvá. Ezután következett a villanykérdés. Parkas Béla villanyteleptulajdonos beadványt küldött a községhez, hogy az 1934. évben kötött egyezséget a községgel szemben felmondja. A felmondást azonban a község nem hajlandó elfogadni, hanem az ügy tanulmányozására és kivizsgálására négytagú bizottságot választanak meg és pedig

Otterbein Károly, Jovánovics Zsivota, Juhász János és Lakatos Lajos személyében, azzal a feladattal, hogy a bizottság tagjai kötelesek a következő gyűlésen jelentést tenni munkájuk eredményéről.

Lebovics László községi pénztárnok és Cvetkovics Dragomir végrehajtó fizetésemelést kérnek, mire fizetésüket 900 dinárról 1300-ra emelték fel. A rendőrök fizetésemelési kérelmét elutasították.

Büntény, vagy öngyilkosság?

Szombaton délután 6 órakor férfiolttestet fogtak ki a Tiszából a bácskpetrovozelői halászosok. Amint a hullt teljesen kiért a vízből, észrevették, hogy nyakába kötél van kötve, amit viszont egy zsákhoz erősítettek. A halászosok most már nagy izgalommal emelték csónakba a holttestet, majd a zsákot, amit téglával színtültig megtöltöttek vízbekodása előtt.

A halászosok azonnal értesítették a csendőrséget, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínre és megállapította, hogy a halott a szerdán reggel eltűnt Takács Mihály 50 éves mészárosal azonos. Takács az utóbbi időben feleségével rossz viszonyban élt, ez azonban még nem jelenté azt, hogy az asszonynak köze van férje tragikus halálához.

A nyomozó hatóságok feltevése, hogy Takács büntény áldozata lett, lehetséges azonban az is, hogy a férfi öngyilkos lett. A vizsgálat megindult.

kalmazott, munkát. A hetvenkét éves öregúr néhány hónap múlva annyira megszerette szegény Jósikát, hogy bevette maga mellé komornyiknak, majd vele intéztette levelezését, gazdaságának ügyeit s végül titkárává tette. Bátyám éjjel-nappal dolgozott az óriási birtokon, jól megtanult angolul és az öregúr, amikor 1937 szeptemberében elhunyt, őt tette meg birtoka egyrésztének örökösévé. Sir William Garnicks ötszáz ezer dollárt hagyott jótékony célra is, de

a birtok és a készpénzvagyon a bátyámé lett.

— Szegény bátyám engem mindig ki akart vitézni Amerikába és most, hogy végre ez módjában is lett volna, váratlanul tragikus halállal véget ért. Julius közepén, amikor lovon bejárta a birtokot, leesett a lóról és szörnyethalt.

Bayer Gyula torka elszorul a meghatottságtól.

— Kérem, én tudom, hogy az emberek kergetik a pénzt. De tessék elhinni, én szívesen odaadnám ezt az egész örökséget annak, aki a bátyámat életre tudná kelteni.

AUTÓVÁSÁRLÁS

— Huszonnégy éves vagyok, kéremszépen. Fiatal ember. Hogy mit csináljak a többi pénzzel, még nem tudom. Egy szenvedélyem volt mindig, a motor, az autó, hát most mindenesetre rendeltem az egyik autógyárban egy remek kocsit. Lenn is voltam néhány napig kipihenni az izgalmakat a Balaton mellett. Aztán ruhákra is volt szükségem. Megadom magamnak kérem, ami kell, de

arról szó sincs, hogy a pénzt elszórnám.

Tartom én, kérem, két erős marokkal és csak valami jövedelmező dologban szeretném gyümölcöztetni. Előbb azonban utazni fogok. Elmegyek azokra a helyekre, ahol a bátyám járt, Ausztráliába, Indiába...

Mosolyog.

— De legelőbb mégis felfihallgatom íté magam Pesten cigánymuzsikával.

Már jártam abban a budai vendéglőben, ahol a velszi herceg is mulatott. Hej, de jó cigány van ott, kéremszépen... No, ez talán nem is fontos. Azt tessék nekem elhinni, hogy engem ez a pénz nem változtatott meg. Én továbbra is dolgozni fogok erősen, ha hazajövök az utazásokból. Örülök a pénznek, miért ne legyen már fiatal embernek is pénze, miért csak öregnek.

Ez az igazság, kéremszépen!

Gy. L.

ÜZLETI SZEMPONT

A kereskedő neje felpróbálja új estélyi ruháját, aztán odaáll benne az ur elé és megkérdi:

— Na, hogy nézek ki benne, Samu?

A kereskedő végignéz az erősen dekoltált ruhán és így szól:

— Pont úgy, mint én.

— Hogyhogy?

— Neked is sok a kintlévőséged.

HIREK

MAGYAR SZÜLŐK!
MAGYAR ISKOLÁBA IRASSATOK
GYERMEKEITEKET!

— Felakasztotta magát egy novizádi aggyasztán. Tegnap délelőtt negyed tizenegy órakor észrevették a Ruzsina utca 14. számú ház lakói, hogy a házban lakó szélütött 70 éves Jovanovic Száva, a faskamrában nadrágszíjával felakasztotta magát. Azonnal levetették, de az öreg ember akkor már halott volt.

— Minden harminchetedik gazember. Az Egyesült Államok ügyvéd szövetségének indianapolisi értekezlete megállapította, hogy az Egyesült Államokban átlag minden huszonkét másodpercben egy-egy súlyosabb bűncselekményt követnek el. A bűnözési arány hétszer és a gyilkolási arány huszszor oly nagy, mint Angliában. A börtönök és fegyházak lakossága a legmagasabb az egész világon. Minden harminchetedik amerikai állampolgár bűnöző.

— Olesó vásár — száz sebesülte. Berwick pennsylvaniai városka legnagyobb áruháza kiárúsítást hirdetett mélyen beszerzési áron alul. Az első napon az olesóság-vadászok hatalmas tömege ostromolta az üzletet. Tömeges közben bezúzták két kirakat ablak üvegeit. A széthulló üvegeserepek tizenhét személyt súlyosan megsebesítettek. A pánikban közel száz vevő sérült meg. Vad remélet tört kiasszókaságon és az emberek egymást taposták le menekülés közben.

— Verekedés egy bajmoki vendéglőben. Pinz József bajmoki vendéglőjében pénteken délután Budánovics Nészó földműves áldomást fizetett, mert eladta tehenét. Közben összeveszett volt béresével Benedek Antallal, aki szintén a kocsmában volt, majd később Benes Béné lókupeccel is vitája támadt, amelynek hevében söröspoharakat csapkodtak egymáshoz. A lármára a verekedők közé lépett Pinz József vendéglős, hogy lecsillapítsa őket, de a már meglehetősen ittas Budánovics Nészó úgy ellökte a vendéglőst, hogy az elesett és jobb karját eltörte. Budánovics Nészó erre megijedt és hírtelen elhagyta a kocsmát. A csendőrség megindította a nyomozást a verekedés ügyében. Pinz József vendéglőst beszállították a szubotikai kórházba.

— A dohányzás előmozdítja a rákos megbetegedést? Buenos Airesből jelentik: Dr. Roffo A. H. tanár, a buenosairesi egyetem rákkutató intézetének igazgatója tüzetesen tanulmányozta a dohányzás hatását rákdaganatok keletkezésére. Vizsgálatai szerint a dohányzásokor keletkező termékek, melyeket a dohányos beszív, nagymértékben fokozzák a szervezet hajlandóságát rákos megbetegedések iránt. Az elálya kerülő rákbetegokről statisztikát vezetett s ebből kitűnt, hogy 500 szájrakban szenvedő betegnek 92%-a erős dohányos volt, akik naponta 24 cigarettánál is többet szívtak. Feltűnő volt emeli ki a jelentés, — hogy sűrűn dohányoztak azok a nők is, akiknek szájüregében rákos képleteket találtak. Roffo tanár egyébként állatkísérletekkel is bizonyítja, hogy a dohány előmozdítja a rákképződést. Házinyul fülét hosszabb ideig dohánylépárlási termékeivel ecsetelte, mire a fülön rákos elváltozás fejlődött ki. Tiszta nikotindalattal viszont ilyen elváltozást sohasem tudott előidézni. A házinyul fülé meg akkor is megbetegedett, ha naponta két-három percen keresztül do-

Milyen a szép nő — a Malekula-szigeteken?

Három egyetemi tanár értekezését olvastuk nem is nagyon régen az ember fejének külső alakjával összefüggő belső agyi képességekről. Egyik azt állította, hogy a nagy emberek feje mindig kissé megnyúlt, vagyis hosszukás. A másik szerint a kerek koponya rejti magában a felelmetes képességeket. A harmadik a madártejúk mellett tett hasonló hitet. Egy elemes német újságíró utánajárt a dolognak és kinyomozta, hogy mindhárom tudós — a saját koponyaalakatát dicsérte fel. Hogy mégis a hosszutejúk vannak előnyben, azt a Malekula-szigetek népének különös szokásai igazolják, ha nem is agyi képességekre való tekintettel, hanem — a női szépség dolgában!

Ott ugyanis a nőnemű csecsemők fejére már életük harmadik napján hosszú és elég szűk hánscosarat húznak és ebbe nő azután bele a gyermek koponyája olyan formára, amilyen alakja a kesárnak van. Minél hurkatejűbb a malekula-nő, annál szebb és annál kaposabb, persze csak a helyszínen. A mozsárfejú nők különösen gyönyörűeknek számítanak ott, az emeletesejúk pedig egyenesen nélkülözhetetlenek szépség dolgában. Érdekes ezt a divatot nem utánozzák bizonyos Európában élő hölgyek, akik szinte már majomszerű szorgalommal másolnak le mindent, ami a világban új és célszerűtlen. Nem utánozzák, mert a mozsárfej megszerzése pokoli kínokkal jár.

hányfűstöt fújt rá. Mindebből az a tapasztalat szűrhető le, hogy nem maga a nikotin az, amely a rákos megbetegedést elősegíti, a csekély nikotintartalmú dohány tehát ebből a szempontból nem kevésbé ártalmas a közönségesnél. Roffo tanár megállapításai természetesen még széleskörű tudományos ellenőrzésre szorulnak, hogy értékelhesük, mennyiben járul hozzá a rák nagy titkának felderítéséhez. Egyet azonban már most megjósolhatunk: ha bebizonyulna is, hogy igaz van s hogy a dohányzás valóban veszedelmes felidézje a ráknak, az emberiség akkor sem fog lemondani a füstölésről...

— A növénynevelés értéke — dolomilliókban. Az amerikai mezőgazdaság erős küzdelmet folytat a különböző növényi betegségekkel, melyek néha szörnyű károkat okoznak az ültetvényekben. Céltudatos növényneveléssel, betegségeknek ellenálló fajták kitenyésztésével iparkodnak a bajt legyűrni. A hars eredményét bizonyítja, hogy tizenhét ilyen szivós növényfajta létrehozásával az amerikai termésátlag értéke már eddig is évi 66 millió dollárral nőtt. A legnagyobb sikert ezen a teren a búzával, lennel, cukornáddal, cukorrépával és a salátával érték el.

— BACSKOGRADISTEI HIREK. Erdélyben Koszta községi rendőrnek amikor kerékpáron egy szerencsétlenség színhelyére sietett, nadrágja a kerékpár láncába akadt s Erdélyben olyan erővel bukott fejjel a kövezetre, hogy eszméletlenül elterülve maradt a földön. Lakására szállították, dr. Knezevics községi orvos vette kezelés alá, s megállapította, hogy Erdélyben az arcán és fején szenvedett zúzódásokon kívül elég súlyos agyrázkódást is szenvedett, ugyhogy hosszabb ideig szolgálatképtelenné lett. — Borzalmas jelenet játszódott le pénteken reggel a község alatt, a bikaistálló közelében. Egy medvétáncoltató cigány jött Novibecsej felől kocsin egy medvével. A bikaistálló mellett megállott s megkérte az ott tartózkodó Szekulics Pájót, hogy tartsa szemmel a kocsiját, míg ő engedélyt szerez, hogy a községbe bemelessen, ahol épen szláva volt. Hamarosan kíváncsi gyermekek serege vette körül a kocsit farához kötött medvét s kenyérdarabokat dobáltak a medvének. A cigány kislánya egy darab kenyeret el akart kapni a medve elől. A medve a kislányt mancsával leütötte, maga alá teperte s marcangolni kezdte. Sikoltozására Szekulics egy vasvillával odarohant s elverte a kislányról a medvét s megszabadította a biztos haláltól. Lábaszárán, combján és farán hatalmas sebeket ejtett a medve. Érdekes, hogy a cigány Szekulicsot kártérítésért be akarta pörölni, mert a medve — valószínűleg a villával kapott ütlegek miatt — a községbe érve, sehogy sem akart táncolni.

A Karlovcin üléselő görög-keleti orosz püspöki gyűlés tiltakozott a görög-keletiek oroszországi üldözése ellen

A görögkeleti orosz püspöki kar, amelynek tagjai kevéssé kivétellel mind emigrációban élnek, egy hét előtt konferenciára ült össze Karlovcin. A konferencián főleg a szovjetországi görögkeletiek sorsával foglalkoztak. Ponomares Nikola charbini főesperes részletesen ismertette azt a szomorú helyzetet, amelyben a szovjetországi görögkeletiek élnek. Az orosz nép azonban minden szenvedés és üldözöttség ellenére sem vesztette el hitét és bizik benne, hogy egy nap ismét megkondulnak majd a templomok harangjai és imára hívják azokat, akiknek ma tilos a templomokat látogatni.

Többen beszéltek még a kétségbeesítő oroszországi helyzetről, majd II. Miklós cár szentté avatásának ügyét kezdték tárgyalni. Ehez a kérdéshez többen szólaltak hozzá, de nem hoztak semmiféle határozatot, mert az érseki testület ebben a kérdésben még nem mondott véleményét, de nem is hozott még döntést.

EL KELL TÜNTETNI A FRANCIA—OLASZ ELLENTÉTEKET

A francia külügyminisztérium felhivatalos lapja a Le Temps azt írja, hogy a mai bizonytalan nemzetközi helyzet főoka a francia—olasz viszonyban keresendő, ezért céltudatosan dolgozni kell abban az irányban, hogy ezt az okot eltüntessék, mivel a francia—olasz helyzet javulása nagy mértékben hozzájárulna az általános európai helyzet rendezéséhez.

— Szerencsétlenség Bácskogradistén. Gedei Mihály gradistei lakos szombaton szalmát szállított lakására. Utközben a kocsit vendég oldala eltörött, a rakomány oldalt billent, Gedei pedig hatalmas ivben lerepült a földre. A szerencsétlen férfi az arcán, fején és kezein súlyos zúzódásokat szenvedett, azonnal orvosi segélyben részesítették, majd lakására szállították, ahol ápolásba vették.

A zenicali fegyház számvevője 150.000 dinárt sikkasztott

A zenicali fegyházban 150.000 dináros sikkasztást állapítottak meg. A nyomozás alapján Nikolic Milorad számvevő került gyanúba és a felsőbb hatóságok a gyanu alapján azonnal felfüggesztették állása alól. A sikkasztásra az igazságügyminisztérium ellenőrző közegei jöttek rá, akik megállapították, hogy a zenicali fegyházból érkező elszámolások körüli bajok vannak. A minisztérium erre egy inspektort küldött ki, aki megállapította, hogy 1932—1935 között 150.000 dinárt sikkasztottak a fegyházban. A vizsgálat szerint Nikolic Milorad számvevő gyanúsítható a sikkasztással, emiatt azonnal fel is függesztették állása alól.

Féltárú utazás Budapestre és vissza

AZ ÖSSZES JUGOSZLAV ÉS MAGYAR VASUTAKON!

Előzetes magyar vízum nem szükséges. A vízum Budapesten ingyenesen (2,50 P. kezelési díj ellenében) adatik meg.

Oszi Vásár (Lakberendezési Kiállítás) 1938. szeptember 1-től 12-ig.

Kedvezményes beutazás: 1938. augusztus 24-től szeptember 11-ig.

Kedvezményes visszautazás: 1938. szeptember 1-től szeptember 17-ig.

A vízum két havi budapesti tartózkodásra jogosít.

Az utazáshoz jugoszláv utlevél kell.

A jugoszláv vasutakon az induló állomástól a magyar határig a teljes árú menetjegyet kell megváltani. Ezt meg kell őrizni, mert az ingyenes visszautazásra jogosít.

A vízum és vasúti igazolványokat Budapesten az Oszi Vásáron (Városligetben) le kell bélyegeztetni.

A vízum és utazási igazolvány ára 60 dinár.

Ily igazolványokat a Putnik, a Fruška Gora Turisztikai Egyesület, a Wagon Lits utazási irodák Jugoszláviában levő összes fiókjainál, Murska Subotán a Prekmurska Banknál, Doljna Lendavan Ernest Balkányi urnál, Apatinban Apatinska Banka i Stedionicanál, nemkülönben a zágrábi magyar konzulátusnál, a beográdi magyar utlevélhivatalnál, a Külkereskedelmi Hivatal kirendeltségénél és a Magyar Kereskedelmi Képviselő Utazási Osztályánál (Jaksiceva 2.) lehet beszerezni.

Két szülő a törvény előtt

Az egyik agyonkínozta, a másik agyondédelgette a gyermekét

Londonból jelentik: Két kis gyermek történetével vannak tele a lapok és bőszes anyagot adnak a vitára. Két szülővel szemben lépett fel teljes szigorával a törvény. Emberileg nem lehet elképzelni nagyobb büntetést, mint ha egy szülőt a törvény méltatlannak tart arra, hogy gyermekét tovább nevelje és elveszi tőle azt. De ez a két eset annyira merőben ellentétes, mint a vakító fény és a sötétlő éjszaka.

ANYA, AKI AGYONAPOLTA GYERMEKÉT

Az első eset szereplője egy negyvenhatéves özvegyasszony, névszerint Burmanné, aki Cuxwodban lakott tizenegyes fiával, Györggyel. Burmannét a helyi hatóságok jelentették fel azon a címen, hogy

csupa szeretetből megöli gyermekét.

Bátran nevezhetjük tettét a majomszeretet túllengésének. Burmanné annyira féltette gyermekét a szellő járásától, a rossz társaságtól, a megbízhatatlan ételektől és a testi fáradalmaktól, hogy nyolcéves korától egész tizenéves koráig

nem engedte ki a lakásból.

Az ablakot nem nyitotta ki, nehogy leghuzat érje. A gyermek a nap legnagyobb idejét ágyban töltötte, nehogy lesóványodjon. Iskolába nem íratta be, mert féltette a ragályos betegségtől. A napi étrendje az volt, amit az anyja az újságokból, mint legtáplálóbb receptet összeollózott.

A szegény kis Györgyöt a kiküldött orvos sárgaság állapotban találta. Ilyen puhán elhízott, sápadt, szellemileg fejletlen gyermeket, akinek egyébként semmi baja sincs, — se a kiküldött orvos, se a különböző gyermekvédő intézetek vezetői nem láttak.

Olyan volt, mint egy hülyére etetett kis malac.

Még a vak is láthatta, hogy ha a gyermek tovább marad édesanyja szerető karjai között, akkor vagy meghal, vagy a hülyék intézetének tölteleke lesz belőle.

A gyermeket a rendőrség emberei elvitték a tul gondos és tulságosan féltő anyától. Beadták az egyik állami gyermekgondozóba.

Az anyát pedig a bíróság elé állították. Azonban a fennálló törvények értelmében mégse lehetett megbüntetni túlaradó szeretete miatt.

— Legjobban szeretném önt becsuktatni.

— mondta sajnálkozva a bíró, — de nincs módomban!...

Az asszonyt szabadon bocsájtották. A tárgyalóteremből kijövet végtelenül méltatlankodott, hogy egyetlen kincsének meggyilkolásával vádolták. Két-

ségbe volt esve, hogy fiát először életében olyasmire kényszerítik, amihez esetleg nem volna kedve.

— Tornáztatják kérem — panaszkodott és azt kell ennie, amire esetleg nincsen gusztusa. Kibirhatatlan gondolat ez nekem.

Egyébként a gyermek, amióta szerető édesanyjától megszabadult, legalább már válaszolni tud a hozzá intézett kérdésekre.

A SPARTAI APA

Ez a másik eset pontosan az ellenkezője az előbbinek. A történet hőse egy nyolcesztendő, szomorú, szőke fiúcska, aki pápaszemmel az orrán, öregesen adta elő a bíróság előtt eddigi szenvedéseit. Szülei különváltak élnék és az apja, Stanley Parrach — aki őrmesteri rangban az angol repülőflottánál szolgált. —

nagyon szigorúan bánt vele.

A kis Dennis Parrach elmondta, hogy minden csokoládéért a legszigorúbb fenyítésben részesült. Azonban a szigorú apa a leutolsó példás büntetésnél ráfizetett.

A szomszédok közül valaki benézett az ablakon, mert figyelmes lett a kisfiú fájdalmas visására. Az történt, hogy a gyermek elfelejtette idejében tüzet rakni a vacsorához és hogy erről a kötelességéről máskor el ne feledkezzék, az apja kényszerítette, hogy

tűzes paraszt tartson a jobb kezében.

A kis Denist ugyancsak nem féltették a szellő járásától. Nem válogatták össze számára a legjobb ételeket. Több nyaklevest kapott, mint kenyeret, mégis megjelenésében, beszédmodorában egészen kifőzéstalan kis gentlemann benyomását tette.

A bíró megsimogatta szőke fejét és nem engedte többé vissza apjához.

Azonnal államköltségen nevelőintézetbe utalták és a kegyetlen apát 7500 dinár értékű pénzbüntetésre ítélték.

De a kegyetlenséget megírták az újságok és az őrmestert azonnal kicsapták a hadseregből. Így nem volt más hátra, minthogy a pénzbüntetés helyett a háromhónapi börtönt válassza.

Ez még kisebb baj lett volna. Az egyik tisztviselő a fozságba vonuló őrmesterhez a következő kérdést tette:

— Nem gondolja, hogy jó volna megváltoztatni a nevet?

— Nem. — válaszolta az apa, — semmi kedvem sincs ahhoz, hogy valami Smith vagy Brown név alatt éljem le hátralevő életemet. A Parrach-névnek még becsületet akarok szeretni. Remélem jellemben megjavulok és a fiam is visszatér hozzám, akil egyébként szeretek.

SPORT

Kitünő rendezésben folyt le az ifjusági uszóverseny Noviszádon

A versenyzők több igen jó eredményt értek el

Jugoszlávia országos ifjusági bajnoki uszóversenyét Csirics Sztéván parlamenti elnök, dr. Miletics Vjekoslav testnevelési miniszter és Rájics Sztetislav dunai bán védnöksége mellett szombat és vasárnap tartották meg Noviszádon a Galeb uszóegylet rendezésében. A Galeb vezetősége, élén Szávcics Mirkó elnökkel, Rescic Rudeval és Lázics Dejannal jó munkát végzett és ennek köszönhető a verseny sima és gyors lebonyolítása.

A tegnapi eredmények a következők:

50 méteres férfi gyorsuszás: 1. Szakula (Jug) 26.1 mp., jobb idő, mint az országos rekord, 2. Defilipis 27.1 mp., 3. Kurtini 27.2 mp (mindkettő Viktória).

100 méteres női gyorsuszás: 1.

Krmpotic (Viktória) 1:15.4 mp, jobb idő az országos rekordnál, 2. Cimo (Iliria) 1:17.4 mp, 3. Radmanovic (Viktória) 1:20 mp.

100 méteres férfi hátuszás: 1. Martics (Jug) 1:16 mp, 2. Negojedics (Viktória) 1:16.8 mp, 3. Bartolek (Iliria) 1:17.8 mp.

100 méteres női melluszás: 1. Verner (Iliria) 1:31 mp, 2. Martin (Iliria) 1:32.2 mp, 3. Borsics (Viktória) 1:35 mp.

4x50 méteres férfi staféta: 1. Jug 1:54.6 mp, 2. Viktória 1:57.4 mp, 3. Iliria 1:58.3 mp, 4. Beograd Szever 2 p, 5. Dubrovnik 2:03.6 mp, 6. Jug II 2:06.6 mp.

3x100 méteres női vegyes staféta: 1. Viktória 4:12.8 mp, 2. Iliria 4:34.5 mp, 3. Jug 4:41.3 mp, 3. Viktória II 4:52.8 mp, 5. Galeb 5:12.2 mp, 6. Galeb II 5.18 mp.

A jugoszláv atlétikai bajnokságok

Jugoszlávia ez évi atlétikai bajnoki versenyét Lyublyanában tartják meg. A versenyen az ország minden részéből indulnak atléták, így a Vojvodinából is.

Az atlétikai bajnokságok első napi eredményei a következők:

100 m. gátfutás: 1. Erlih (HASK) 16.5 mp, 2. Jovic (BSK) 17.16 mp, 3. Banscsák (Pancevói SK) 18.8 mp.
400 méteres síkfutás: 1. Despot

(szpliti Hajduk) 51.4 mp, 2. Markovic (noviszádi Vojvodina) 52.3 mp, 3. Pletersk (Primorje) 52.7 mp.

1500 m. síkfutás: 1. Gorsek 4:10.3 p, 2. Flasz (HASK) 4:13.6 p, 3. Pogacsnik (Primorje) 4:14.8 p. A noviszádi Vojvodina futója, Volep 4:38.10 perces idővel a hatodik lett.

Rudugrás: 1. Lénajt (BSK) 3.64 m, 2. Ivanuh (zágربی Zselyeznicár) 3.35 m, 3. Brózi (Rapid) 3.35.

JUGOSZLÁVIA NŐI ATLÉTIKAI BAJNOKSÁGAI

Tegnap délelőtt fejezték be Jugoszlávia ez évi női atlétikai bajnoki versenyét a beogradai Jugoszlávia sportpályáján. A verseny eredményei a következők: Gerely: 1. Neszerovic (Zágreb) 31.80, 2. Dungyerszki (Szkoplye) 28.30, 3. Jerkovic 28.50 m. — 100 méteres síkfutás: 1. Hoffman (Jugoszlávia) 13.1 mp., 2. Krajinovic (Jug) 13.2 mp, 3. Milosevic (Jug) 13.3 mp. — Távolugrás: 1. Krajinovic 4.73 m., 2. Milosevic 4.40 m., 3. Bunisevic 4.35 m. — 200 méteres síkfutás: 1. Hoffman 28.2 mp., 2. Suncinko 30 mp. — 4x100 méteres staféta: 1. Jugoszlávia A) csapata 55.1 mp., 2. Jugoszlávia B) csapata.

a hazai csapat is magára talál. Atveszi a játék irányítását, a 20. percben egyenlít rá két perc múlva megszerzi a vezetést. Az újabb egyenlítésére a vendégcsapat erősít, gyors lefutások következnek mindkét kapura, gólhelyzetek is adódnak mindkét részen, de az eredmény nem változik.

A második félidő is a vendégek támadásával indul, de az iram már gyengébb. — a küzdelem erős BAK-főlény mellett a Hajduk térfelén folyik, de gól az egész félidő alatt nem esik; a vendégcsapat védelme szilárdan áll s a kapura ment lövéseket a kapus bravurosan védi.

A mindig heves, de nívós mérkőzést Lozánov bíró erős kézzel vezette s az teljesen sportszerű keretek közt folyt le.

Apróhirdetések

DR. FILIPON CREME

a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben 12.—, vidéken 14.— dinár. Apoteka Küchler, Vrsac. 2474

Szülők! Gyermekek, akik valamelyik állami iskolában megbuktak, gondos oktatással évente két osztályt véggezhetnek. Forduljanak felvilágosításért a »Josephinum« középiskolai tanárok nevelő intézetéhez Zagreb, Illica 31/II. 4729

KANIKULÁBAN

Bocsánatot kérek, nem segíhetnék önnek vinni?

Elfogták az ópiumcsempészek világszövetségének vezéreit

Milliókat keresték a csempészek

(Paris, augusztus.)

Amíg a pusztai szelek, vagy a tengerről jövő hűs légáramlatok megmelegítették az indiai, kínai, egyiptomi, törökországi, vagy bulgáriai mákföldeket, gyakran megjelenik a genfi népszövetségi palotában egyenruhában, fezzel a fején egy energikus férfi:

Russel pasa, egyiptomi belügyminiszter.

A szolgák melyen meghajlanak, az ajtókat kinyitják előtte. Russel pasa elfoglalja elnöki székét a népszövetségnek kábítószerek ellen küzdő szakosztályában és mint mindig, szenvedélyesen követeli a legszorosabb nemzetközi együttműködést a kábítószercsempészet leküzdésére.

A háború előtt került Russel pasa Egyiptomba, mint angol hivatalnok. Gyakran vett részt vadászkirándulásokon és így beutazgatta az ország belsejét, megismerte az egyiptomi birtokosokat, megismerkedett a falvakkal és az emberek életmódjával és megdöbbenne állapította meg, hogy

rengeteg rabja van a kábítószereknek.

Ekkor megfogadta: mindent megtesz, hogy Egyiptomot megszabadítsa e bajtól. Rendszeres tudományos munkához kedelt. Először átvizsgálta a börtönöket és azt találta, hogy 22 ezer fogoly közül hétezer az ópium rabja. Ezután vizsgálatokat tartott a falvakban és városokban és az összegyűlt hatalmas vizsgálati anyag azt bizonyította, hogy Egyiptom félmillió lakosa hódol az átkos szenvedélynek: különösen 20 és 30 év közötti férfiak és asszonyok, sőt öt-hat éves gyermekek is. De nem-

csak fogyasztották a kábítószereket, hanem

világszerte kereskedtek is vele.

Russel közben Kairo rendőrfőnöke lett. Külön szervezetet létesített a kábítószercsempészet ellen és csempészetlejtőre, majd betiltotta az ópiumkereskedést és az ópiumtermesztést. De hiába volt minden: mégis elárastotta Egyiptomot a veszedelmes mérge. Russel kutatót, de minden hiábavaló volt, amíg végül

a véletlen jött segítségére.

Az egyiptomi katonai hatóságok térképészeti szempontból repülőutakat rendeztek és a pilóták lefényképezték azokat a területeket, amelyeknek lakossága meglehetősen ritka volt, valamint azokat a részeket, amelyek már a sivataghoz tartoztak. A fényképeken ezután a világos színezetű kukoricaföldek és cukornádültvények között

sötét foltokat fedeztek fel.

Megnagyobbították a felvételeket és ekkor kiderült, hogy a fellahok a tengerföldek és a cukornádültvények közepén mákot termesztnek. Most már tudta Russel, honnan kerül az ópium a kairói bazárokbá. De segítségére jött egy másik eset is.

Az alexandriai rendőrség értesítést kapott, hogy odaérkezik egy Jean Bojatsis nevű férfi, akit már rég gyanúsítottak tartottak. Ez az ember Kínából jött és Pireusba akart menni. Bojatsis egy hétig Kairóban is tartózkodott és Russel pasa emberei nem vették le szemüket róla. Nem lehetett semmit sem rábizonyítani, de Bojatsis végül, mint a bűnösök rendszerint:

kis könnyelműséget követett el.

Podgyászát gyorsárúként adta fel Port-Saidba és Russel pasa felnyitatta bőröndjeit. Ekkor egyik duplafenekű kofferben jelentéktelennek látszó kis könyvecskét találtak a rendőrség emberei a különböző okmányok és papírok között. A könyvecske igen fontos dolgokat tartalmazott; benne volt a nemzetközi kábítószercsempészek teljes névsora és a 75.189. szám alatt megtalálták két francia: Theodore Lion és Fernand Bacula nevét is, akiket diplomataknak jelzett a bejegyzés.

Megállapították, hogy a csempészek világszövetségének ők a vezetői, de elfogni nem lehetett őket, mivel bűnösükre nem volt elegendő bizonyíték. Csak most a napokban sikerült a francia rendőrségnek letartóztatni őket és ekkor kiderült, hogy évente milliókat kerestek az ópiumból.

Russel pasa munkája nemcsak Egyiptom, hanem az egész világ számára áldást jelent. Mert a földkerekség különböző országaiban emberek milliói esnek áldozatul a kábítószereknek.

ARAB HERCEGEK LONDONBAN

Saudi-Arábia trónörököse, Saud emir (jobbról a második), aki hazájának egyúttal külügyminisztere is, fivérével együtt Londonba érkezett. A két arab herceg azért jött Londonba, hogy angol orvosokkal megvizsgáltsák magukat, londoni politikai körökben azonban remélik, hogy fontos megbeszéléseket is folytatnak vele, különösen az arab világot közvetlenül érdeklő palesztinai kérdésben

Mert ugye — és e percben Bach Erzsébetnek úgy tűnt fel, mintha örüllet látta maga előtt — Dimitri még mindig szeret engem?

Bach Erzsébetnek nem volt bátorsága, hogy elmondja neki azt, amit a fiatal tiszt neki bevallott. Lehetetlennek tartotta, hogy legjobb barátnőjének elárulja az elhidegült érzelmeket. Bach Erzsébet tehát nem szólt semmit, de a hercegné folytatta:

— Erzsébet, drága Erzsébetem, esküdj meg nekem, hogy te abban az órában, amelyben elfogodni, hogy vajjon maradhatok-e tovább a kormányszó házában vagy pedig mennem kell, esküdj meg arra, hogy továbbra is mellettem leszel! Érzem, hogy én egyedül gyenge vagyok, de a te természeted olyan, aminőre szükségem van! Te jó vagy és én hamis vagyok! Én megcsalom azt a férfit, aki feleségül vett, aki a házába hozott! De megcsaltam Dimitrit is, mert hidd el Erzsébet, hogy az a hidegség, amelyet neki mutattam, csak erőltetett volt! Ha te nő vagy, Erzsébet, úgy hidd el nekem, hogy én Dimitrit még mindig forrón és igazán szeretem.

Bach Erzsébetnek ezek után természetesen nem volt bátorsága ahhoz, hogy a hercegnét a férfi elhidegüléséről értesítse.

— Jer, Erzsébet, — folytatta a hercegné — kísérj engem Dimitrihez, nehogy a házában feltűnő legyen! Tudod, nagyon félek, hogy itt minden szolga kém! Mindketten elindultak Dimitri

154

lakása felé és anélkül, hogy a szolgák közül valaki is észrevette volna, eljutottak oda.

Bach Erzsébet megállt az ajtó előtt.

A hercegné megértette Erzsébet gondolatát. Érzékenyen és hálással kezet szorított vele és azután belépett az ajtón, maga után újra betéve azt.

Dimitri még mindig az ablak mellett ült, ugyanott, ahol Erzsébettel beszélgetett. Midőn az ajtó nyílását hallotta, visszafordult és kutató szemekkel tekintett a belépőre, de egyetlen szóval sem üdvözölték egymást.

Mindannak dacára mindkettőjük külseje nagy izgatottságot áruolt el.

Végre Trubetkoi herceg törte meg a csendet.

— Jöjjön közelebb, anyám — szólalt meg a fiatal őrnagy. Különösen hangsúlyozva az »anyám« szót.

A fiatal hercegné szinte össze-rezzen, amidőn ezt a megszólítást hallotta és szinte ökölbe szorultak parányi kezei, mert belát-

ta, hogy minő nagy válaszfal áll közöttük.

— Foglaljon helyet, anyám, — folytatta Dimitri, — úgy anyám, tessék, egész közel hozzám, mert amit megbeszélhünk kell, azt nem szabad senkinek sem hallania.

— Legkevésbé itt, e házában — toldta meg Grusa Dimitri szavait, miközben egy székre ült.

— Beszélni akart velem — kezdte ismét Trubetkoi őrnagy —, az a nemes leány, aki engem ápolt és aki kettőnk titkát tudja, közvetítette eme találkozást. Nagyon kérem tehát, hogy legyen olyan rövid, amennyire csak lehetséges! Nincs már jogunk arra, hogy úgy beszéljünk, mint azelőtt! Gondoljon arra, hogy ön az atyám felesége!

A hercegné szemeiben könnyek csillogtak.

— Dimitri — szólalt meg Grusa —, ha egy kis vonalozással viseltettség irántam, úgy ne szólíts anyádnak engem, mert ez nem illet meg engem! Hivjál továbbra is Grusának, mert jogod van ehhez, több, mint atyádnak!

— Mit akarsz velem beszélni, Grusa? — kérdezte Dimitri. — Mit

akarsz tőlem, mi beszélni valónk van még nekünk?

— Sok — — — nagyon sok! E szavakat úgy ejtette ki Grusa, hogy a panasz hangjai voltak kivehetők belőle.

Az őrnagy szinte megijedt, mert ő azt hitte, könnyen megmagyarázza Grusának, hogy tanácsosabb elfelejteni a múltat és a jelent s a jövőre gondolni. Azt hitte, hogy Grusa is kiábrándult már. Így azonban Trubetkoinak gondot okozott, hogy miképpen adja tudtára Grusának elhatározását. Mielőtt azonban még szóhoz juthatott volna, Grusa így folytatta:

— Azért jöttem hozzád, Dimitri, hogy megköszönjem neked, hogy megmentetted a vadállat szörnyű karmai közül, amely szét akart marcangolni. Tudom, hogy akkor a régi szerelem támadt fel bennem! Azért jöttem, hogy megköszönjem, sőt megmondjam neked, hogy elhagytam ezt a fényes és pompás környezetet, hogy régi szerelmünkben ismét boldogok legyünk, mint egykor voltunk.

Az őrnagy nem felelt.

— Hát nem emlékszel arra a boldog órára, arra a szent pillanatra Pétervárott — folytatta Grusa, — amidőn még sejtelmünk sem volt arról, hogy minő viszony szövődik majd közöttünk! Dimitri, én nem kutatom az okokat, amelyek arra indítottak téged, hogy elhagyjál! — — — Nem akarok arra gondolni! — — —

(Folytatjuk)